

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *Adalet Bakanı Yılmaz Tunç* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

Hakkari'de 9 Aralık 2024 tarihinde meydana gelen olay, kolluk kuvvetlerinin yetki sınırlarını aşan uygulamalarıyla ilgili iddialar bir kez daha gündeme gelmiştir. Sivil bir polis aracını solladıkları gerekçesiyle F.A.'nın kullandığı bir taksi, Depin Polis Kontrol Noktası'nda durdurulmuş ve araçta bulunan A.K., Ş.K. ve H.K. isimli gençler, polisin fiziksel ve psikolojik şiddetine maruz kaldıklarını iddia etmişlerdir. Yaşanan bu olay, cezasızlık kültürü bağlamında ele alınması gereken bir hukuki ve insan hakları meselesi olarak değerlendirilmelidir.

Olayın tanıklarına ve mağdurların beyanlarına göre, polisler taksi şoförüne ve yolculara "Polis olduğumuzu görmüyor musun? Ne selektör yapıyorsun, artistliğiniz kime?" şeklinde ifadelerle sözlü hakarete bulunmuş ve taksi içerisindeki kişileri zorla araçtan indirmiştir. Daha sonra gençlerin, kontrol noktasındaki depo niteliğinde bir kapalı alana götürüldükleri ve burada kolluk kuvvetlerinin fiziksel şiddetine maruz kaldıkları iddia edilmiştir. Şiddetin, özellikle kalp rahatsızlığı bulunan A.K.'nin sağlığını tehlikeye atacak boyutta olduğu, mağdurun burnunun iki yerden kırıldığı ifade edilmiştir. Ayrıca gençlere zorla çıplak arama dayatıldığı ve bu süreçte cop gösterilerek küfür ve tehditlere maruz bırakıldıkları iddialar arasında yer almaktadır.

Olay sonrası yurttaşların Hakkâri Devlet Hastanesi'ne başvurarak darp raporu aldıkları öğrenilmiştir. Ancak hastane sürecinde dahi polislerin mağdurları ve ailelerini takip ederek hakaretlerde bulundukları ve tahrik edici davranışlar sergiledikleri iddia edilmiştir.

Bu tür iddialar, Türkiye'nin taraf olduğu ulusal ve uluslararası hukukun açık ihlali anlamına gelmektedir. Anayasa'nın 17. Maddesi, işkence ve kötü muameleyi açıkça yasaklamaktadır. Buna paralel olarak, Türk Ceza Kanunu'nun 94. Maddesi işkence suçunu ağır yaptırımlara tabi tutmaktadır. Türkiye'nin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3. Maddesi ve Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşme, işkence ve insanlık dışı muameleye karşı sıfır tolerans ilkesini benimsemiş ve devletlere bu tür ihlalleri önlemek için etkin tedbirler alma yükümlülüğü getirmiştir.

Bununla birlikte, kolluk kuvvetlerinin yetki aşımı ve orantısız güç kullanımı iddiaları, cezasızlık kültürü ile doğrudan ilişkilidir. Özellikle Hakkâri ve bölge kentlerinde, kolluk kuvvetlerinin yetkilerini keyfi şekilde kullanmalarına karşı gerekli soruşturmaların yürütülmemesi ve failerin yargı önüne çıkarılmaması, bu tür olayların sistematik hâle gelmesine neden olmaktadır. Cezasızlık, yalnızca bireysel mağduriyetleri derinleştirmekle

kalmaz, aynı zamanda toplumsal barışı ve hukukun üstünlüğü ilkesini zedeleyen yapısal bir sorundur.

Söz konusu iddiaların, derinlemesine ve etkin bir şekilde soruşturulması devletin hukuk devleti ilkesine bağlılığını gösterecektir. Kolluk kuvvetlerinin keyfi ve hukuk dışı uygulamaları, bireylerin yaşam hakkını, vücut bütünlüğünü ve insan onurunu tehdit etmekte; hukuk düzenini zayıflatarak toplumsal barışı tehlikeye atmaktadır.

Adaletin sağlanması ve hukukun üstünlüğünün korunması için sorumluların yargı önünde hesap vermesi kaçınılmaz bir gerekliliktir. Bu bağlamda, yetkili makamları görev ve sorumluluklarını yerine getirmeye, mağduriyetleri gidermeye ve benzer ihlallerin önüne geçecek yapısal reformları hayata geçirmeye davet ediyoruz. Yaşanan bu vahim iddialar bağlamında, başta İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı olmak üzere ilgili tüm kurumların gerekli incelemeleri ivedilikle başlatması, şiddet uyguladığı öne sürülen kolluk görevlilerinin derhal açığa alınması ve yargı önüne çıkarılması elzemdir.

Bu bağlamda;

1. Hakkari'de 9 Aralık 2024 tarihinde kolluk kuvvetlerinin kötü muamele ve işkence iddiaları hakkında adli soruşturma başlatılmış mıdır? Soruşturma hangi aşamada?
2. Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ve Anayasa'nın 17. Maddesi bağlamında, işkence ve kötü muameleyle karşı sıfır tolerans ilkesinin uygulanmasını sağlamak için bakanlığınız tarafından hangi somut adımlar atılmaktadır?
3. Kolluk kuvvetlerinin işkence, kötü muamele ve orantısız güç kullanımı gibi iddialar karşısında cezasızlık kültürünün sonlandırılması için yürütülen çalışmalar nelerdir?
4. Hakkari'deki şiddet mağdurlarının aldığı darp raporlarına rağmen polisin mağdurları takip ederek hakaretlerde bulunduğu iddiaları karşısında mağdurların korunması için ne tür hukuki tedbirler alınmaktadır?
5. Kolluk kuvvetleri hakkında suç isnadı bulunan durumlarda soruşturmanın bağımsız ve tarafsız bir şekilde yürütülmesini sağlamak için hangi hukuki prosedürler devreye sokulmaktadır?
6. İşkence ve kötü muamele iddialarının etkin bir şekilde soruşturulması, sorumluların yargı önüne çıkarılması ve adaletin sağlanması için yürütülen mevcut mekanizmalar yeterli midir? Yetersizse hangi iyileştirmeler planlanmaktadır?
7. Hakkari'de yaşanan bu olay başta olmak üzere benzer vakalarda mağduriyetlerin giderilmesi ve sorumluların yargı önünde hesap vermesi için adli süreçlerin hızlandırılması adına bakanlığınızın hayata geçirdiği uygulamalar nelerdir?
8. 2002-2024 yılları arasında işkence ve kötü muamele iddialarıyla ilgili açılan davalarda kaç kolluk görevlisi yargılanmış, kaçına ceza verilmiş ve kaç dosyada cezasızlık durumu ortaya çıkmıştır? Bu veriler ışığında cezasızlığın önlenmesi için hangi adımlar atılmaktadır?